
TOIMINTAKERTOMUS 2025

1. Yleistä

Apus ry on Keski- ja Pohjois-Uudenmaan lintuharrastajien yhdistys, jonka tavoitteena on edistää lintuharrastusta sekä lintujen suojelua ja tutkimusta omalla alueella, Suomessa ja kansainvälisesti osana BirdLife-perhettä. Yhdistys järjestää toimintaa ensisijaisesti jäsenilleen, mutta toiminta on avointa myös muille linnuista ja luonnosta kiinnostuneille.

Yhdistyksen toimialue käsittää kuusi Keski- ja Pohjois-Uudenmaan kuntaa: Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi ja Tuusula. Yhdistys tekee yhteistyötä Helsingin seudun lintutieteellisen yhdistyksen Tringan kanssa. Vuosi 2025 oli yhdistyksen 45. toimintavuosi.

2. Retket, tapahtumat ym

Yhdistyksen tärkeä toimintamuoto on linturetkien ja -tapahtumien järjestäminen. Yhdistyksen retkikummit toimivat oppaina.

Suomen neljättä lintuatlasta pidettiin kaikessa toiminnassa esillä pitkin vuotta. Vuosi 2025 oli viimeinen nelivuotisen lintuatlaksen havaintojenkeruuvuosista. Apuksen alueella Atlas-vastaavana toimii Mikko Savelainen.

Jäsenistöille suunnatulla kevätkeräyksellä koottiin varoja lintupellon vuokraamiseksi Tuusulan Rantamosta. Onnistuneen keräyksen tuotolla (2 172 € / 61 lahjoittajaa) vuokrattiin 2 ha peltoala, johon maanomistaja Jouko Riola kylvi linnuille sopivan viljaseoksen.

9.1. pidettiin Apuksen lintuilta, teemana talvilintulaskenta, Leena Hintsanen LUOMUS.

25.1.-26.1. Pihabongaus-tapahtumaan osallistui 585 pihaa

13.2. Valokuvaesitys "Varangin niemimaa luontoharrastajan silmin" Mäntsälässä, yhteistyössä Mäntsälän IUonnonsuojeluyhdistyksen kanssa

1.3. Talvilintukävely Kotojärvellä, Mäntsälässä (vetäjänä Satu Orajärvi)

19.3. pidettiin Apuksen lintuilta, teemana lintuatlas. Heidi Björklund ja Aapo Salmela kertoivat atlaksen tilanteesta. Mikko Savelainen isännöi (Teams).

9.4. oli yhdistyksen kevätkokous Järvenpäässä. Tämän jälkeen Satu Orajärvi kertoi Varanginvuonon linnuista ja luonnosta.

12.4. Joutsenretki Hyvinkään Ridasjärvelle (vetäjänä Kari Degerstedt).

26.4. Apuksen kevättapahtuma pidettiin Järvenpään Tuusulan Rantamossa. Aimo Tiilikainen kertoi Rantamo-Seittelin kosteikoista ja Apuksen hankkeista. Tämän jälkeen havainnoitiin alueen lintuja.

3.5. järjestettiin Tornien taisto, johon osallistuttiin Apuksen alueella kolmella tornilla (Hyvinkää Ridasjärvi, Järvenpää Kaakkola, Tuusula Huikko).

- 17.5. Lintukävely Tuusulanjoen rannassa (Aimo Tiilikainen vetäjänä).
- 20.9. järjestettiin perinteinen Kukkulan kuningas-kisa, voitto Järvenpään täyttömäelle.
- 21.10. Apuksen lintuilta, Juha Honkala kertoi Namibian linnuista ja luonnosta (Teams).
- 19.11. pidettiin yhdistyksen syyskokous Hyvinkäällä
- 30.11. julkaistiin uudet kulkuohjeet Ridasjärven lintutornille
- 6.12. Talvilintukävely Kotojärvellä, Mäntsälässä (vetäjä Satu Orajärvi)
- 6.12. järjestettiin Itsenäisyyspäivän pinnaralli, eli IP-ralli

3. Suojelu- ja tutkimustoiminta

Apus pyrkii ottamaan kantaa toimialueemme lintu- ja luontoalueita uhkaaviin hankkeisiin. Kaavoitukseen pyritään vaikuttamaan varhaisessa vaiheessa.

Toimialueemme kuntiin lähetettiin alkuvuodesta ohjeistus ja tietopaketti lintuturvallisesta rakentamisesta, jonka jokainen kunta voisi ottaa omaan rakennusjärjestykseensä. Esimerkkiä Apuksessa otettiin Tringa ry:n onnistuneesta lintuturvallisen rakentamisen lobbauksesta Helsingissä.

Seuraavista hankkeista Apus lausui tai teki muistutuksen vuoden 2025 aikana:

- Mäntsälän strateginen yleiskaava
- Mäntsälän Hirvihaaraan suunniteltu kivilouhos
- Järvenpään Wärtsilän osayleiskaava
- Nurmijärven Sudentullin asemakaava
- Tuusulan Lahelanorren asemakaavaehdotus
- Nurmijärven Savikon aurinkovoimalaitos.

Edellä mainittujen lisäksi hallitusta työllisti toukokuusta marraskuulle kiistatilanne Ridasjärven kalastuskunnan kanssa Ridasjärven lintutornimme laillisuudesta. Asian selvittelyyn saatiin tukea BirdLife Suomen toiminnanjohtaja Aki Arkiomaalta. Apus ry:n vastine kalastuskunnalle toimitettiin kalastuskunnan ja Apuksen edustajien tapaamisen jälkeen marraskuussa 2025.

Apus ry:n keskeisin hanke pitkin vuotta oli Rantamo-Seittelin kosteikkojen monimuotoisuus-hanke 2025-2026, jota varten yhdistykselle myönnettiin 7 500 € varoja tarvikkehankintoihin mm. tiirojen pesimälauttoja, sorsien tekopesiä ja lokkien pesimämahdollisuuksia ylläpitäviä biohajoavia kasvillisuuden torjuntakankaita varten. Varojen kotiutus Lupa- ja valvontavirastosta (entinen Uudenmaan ely) ajoittuu vuodelle 2026.

Apus osallistui BirdLife Suomen 100 pönttöä haasteeseen viemällä talven 2024-2025 aikana maastoon 94 pikkulinnunpönttöä, 20 telkän/lehtopöllön pönttöä ja kolme kottaraispönttöä. Pöntöt rakensi Markku Tiirakari. BirdLife maksoi Apukselle 10 €/ maastoon viety linnunpönttö.

Tammikuu

- Tiedotettiin talvilintulaskentojen keskitalven tuloksista.
- Tiedotettiin 100 lajia haasteesta.
- Tiedotettiin lintuillasta 30.1., teemana Tinttimetsä, Aleksi Lehikoinen LUOMUS

Helmikuu

- Rantamon ja Seittelin kosteikkojen monimuotoisuushankkeen nimissä talkoitiin molemmilla kosteikoilla 25. 2. Aikaiseksi saatiin pesimälauttoja tiiroille ja 15 tekopesää sorsille. Samalla raivattiin ruovikkoa ym. Talkooväkeä oli 18 henkilöä + kaksi tavarantoimittajaa.
- Talven aikana yhdistyksen vapaaehtoiset raivasivat pensaikkoa Järvenpään Kaakkolan lintutornin maastosta, jotta maisema pysyisi avoimena. Talkoovastaavina toimivat Keijo Heinunen, Tapani Laine ja Martti Rautakorpi.

Maaliskuu

- Tiedotettiin talvilintulaskentojen tuloksista.
- Talkoot Rantamon kosteikolla 6.3. - teemana etenkin puuston raivausta ja risukasojen polttamista. Kuusi osallistujaa.
- Kannustettiin äänestämään kuntavaaleissa lintuja ja luontoa ymmärtävää ehdokasta.

Huhtikuu

- Tiedotettiin BirdLife Suomen vuoden lajista (huuhkaja).
- Kannustettiin äänestämään kuntavaaleissa lintuja ja luontoa ymmärtävää ehdokasta.
- Tiedotettiin pistelaskennoista.

Toukokuu

- Toteutettiin Seittelin kosteikon ilmakehu pesivien naurulokkien tarkan parimäärän selvittämiseksi yhteistyössä Jouko Vuoren kanssa.
- Tiedotettiin Lintuatlaksesta.
- Tiedotettiin Luomuksen linja- ja pistelaskennoista.

Kesäkuu

- Tiedotettiin Apuksen pikkulintupönttöjen 100 % käyttöasteesta.
- Tiedotettiin BirdLifen pönttöbongaustapahtumasta
- Tiedotettiin Lintuatlaksesta ja viimeisestä atlasvuodesta
- Tiedotettiin pesimälintulaskentojen alustavista tuloksista (Luomus ja BirdLife)

Elokuu

- Tiedotettiin Tuusulan ja Järvenpään luontoon kohdistuvasta kehittämisvisiosta ja kannustettiin apuslaisia vastaamaan ja osallistumaan.

Syyskuu

- Tiedotettiin lintukantojen hupenemisesta, liittyen Euroopan unionin lintu- ja luontodirektiivin raportointiin, josta vastasi mm. Luomus

Lokakuu

- Luontomusiikki soi - konsertti Järvenpää-talolla. Konsertin tuotto Apuksen linnustonsuojeluhankkeisiin.
- Tiedotettiin Nurmijärven kunnan metsäkyselystä
- 25.10. järjestettiin talkoot Tuusulan Seittelin lintusaarilla 14 talkoolaisen voimin, 14 osallistujaa.

Marraskuu

- Tiedotettiin pienpetopyynnin tärkeydestä lintukosteikoilla, perustuen Metsästäjäliiton edustajan vierailuun Rantamo-Seittelissä (uutinen 9.11. Maaseudun Tulevaisuus)
- 8.11. pidettiin talkoopäivä Seittelin kosteikolla, Rantamo-Seitteli kosteikkohanke, 7 osallistujaa.

Joulukuu

- Järjestettiin joulukeräys kehrääjän muuttotutkimushankkeen laitehankintaa varten.
- Tiedotettiin kaavavaikuttamisen tärkeydestä

Talvikaudella Apuksen jäsenet ylläpitivät yhdistyksen talviruokintapaikkoja Hyvinkäällä (1 kpl), Järvenpäässä (1 kpl), Mäntsälässä (1 kpl), Nurmijärvellä (1 kpl) ja Tuusulassa (1 kpl). Yhdistys kustansi ruoat ruokinnoille ylläpitäjien toimittamia kuitteja vastaan.

Loukkaantuneiden lintujen hoito-, pelastus- ja neuvontatapaukset työllistivät jälleen pitkin vuotta. Kaiken kaikkiaan tapauksia (noin 20) oli kuitenkin huomattavasti vähemmän kuin edellisten noin viiden vuoden aikana.

4. Nuorisotoiminta

Apuksella on käytössä alempi jäsenmaksu alle 25-vuotiaille jäsenille (13 €). Vuoden 2025 aikana 10 jäsentä maksoi nuorisojäsenmaksun.

5. Lintuhavainnot

Yhdistyksen havaintoarkisto 715 676 havaintoa 31.12.2025 mennessä. Arkistona toimii BirdLife Suomen ylläpitämä Tiira-lintutietopalvelu osoitteessa www.tiira.fi. Tiira on kaikille avoin palvelu, jossa voi pitää myös omaa havaintopäiväkirjaa ja selata havaintoja yhdistyksen ja koko maan alueelta. Samalla havainnot ovat yhdistyksen ja myös BirdLife Suomen käytettävissä suojelu- ja tutkimustarkoituksiin.

Havainnoista koottiin tietoja jäsentiedotteeseen ja yhdistyksen nettisivuille ja tiedotettiin myös yhdistyksen WhatsApp-ryhmissä. Havaintoja luovutettiin BirdLife Suomelle faunistiseen ja pikkuharvinaisuuskatsaukseen. Tiiran havaintoja käytettiin vuoden aikana myös petolintuseurannan (Luomus) alueyhteenvedon kokoamisessa.

Havainnoista tuotettiin Birdlifen faunistiseen katsaukseen sekä pikkuharvinaisuuskatsaukseen alueellinen kooste.

Tiiraan kirjattujen lintuhavaintojen määrä oli edellisvuoden tasolla, 32 762 havaintoa. Salattuja havaintoja oli vuoden aikana yhteensä 758 (2,3%). Mielenkiintoisuus-ajan ylittäviä havaintoja kirjattiin noin 767 kpl (2,3%).

Yhdistyksen Tiira-yhdistyskäyttäjät huolehtivat havaintoarkiston ylläpidosta mm. tarkistamalla tiettyjä pikkuharvinaisuushavaintoja ja muita erityisiä havaintoja. Alueharvinaisuushavainnot tarkasti Tringan ARK ja valtakunnalliset harvinaisuushavainnot BirdLife Suomen Rariteettikomitea.

Yhdistys osallistui useiden havainnoitsijoiden voimin Suomen neljännen Lintuatlaksen havaintojen keräämiseen. Yhdistys saavutti atlastavoitteen jo 2023 eli kaikki alueen ruudut olivat jo tuolloin vähintään tyydyttävästi selvitetty. Kertomusvuonna keskityttiin puutelajien etsimiseen sekä korottamaan jo olemassa olevia pesimävarmuusindeksejä. Yhdistyksen 15 atlasruudusta kahdeksan oli vuoden lopussa "hyvin" ja seitsemän "erinomaisesti" selvitettyä.

Lintuhavaintotietoja myytiin tilauksesta Nurmijärven kunnalle, konsulttiyhtiö Swecolle ja konsulttiyhtiö FCG:lle.

6. Viestintä

Apuksen viestintäkanavat olivat nettisivut osoitteessa <https://www.apus-birdlife.fi/>, sähköinen jäsenkirje, BirdLife-lehden yhdistyspalsta, Facebook-sivut ja Facebook-ryhmä sekä WhatsApp -ryhmät WhatsApus ja ApusHavis.

Yhdistys lähetti neljä uutiskirjettä vuoden 2025 aikana. Uutiskirjeissä käytiin läpi ajankohtaisia uutisia ja tapahtumia. Uutiskirje on kokonaan sähköisessä muodossa.

Yhdistyksen Facebook-sivulla oli 970 seuraajaa vuoden lopussa. Sivua päivitettiin 1–3 kertaa viikossa. Havaintoihin ja kuviin keskittyvässä Facebook-keskusteluryhmässä ”Apus-foorumi” oli vuoden lopussa 250 henkilöä.

BirdLife Suomen valtakunnallisen BirdLife-jäsenlehden yhdistyspalstaa käytettiin yhdistyksen tapahtumaviestinnässä.

Tietoa lintuhavainnoista välitettiin harrastajille WhatsApp-ryhmillä.

7. Hallinto

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 9.4.2025, Järvenpäässä, Järvenpää-talolla ja syyskokous Hyvinkään veteraanitalolla 19.11.2025.

Yhdistyksen toiminnasta vastasi seitsenjäseninen hallitus, joka kokoontui vuoden aikana lähikokoukseen neljä kertaa sekä kerran sähköpostikokoukseen.

Hallituksen kokoonpano 2025:

Juha Honkala, Tuusula puheenjohtaja

Kari Degerstedt, Hyvinkää varapuheenjohtaja

Mika Ylinen, Järvenpää sihteeri

Petri Puolakka, Espoo taloudenhoitaja

Satu Orajärvi, Mäntsälä jäsen

Elisa Lindgren, Järvenpää jäsen

Aimo Tiilikainen, Tuusula jäsen

Toiminnantarkastajina toimivat Olli Okko ja Jouko Vuori ja varatoiminnantarkastajina Tuula Karjalainen ja Eero Vilpas.

Yhdistys on jäsenenä lintujen suojelu- ja harrastusjärjestö BirdLife Suomessa. Yhdistyksen BirdLife-edustajina toimivat Noora Andersson, Kari Degerstedt, Elisa Lindgren, Ilpo Mannerkoski ja Petri Puolakka.

Yhdistyksen Tiira-yhdistyskäyttäjinä toimivat Mika Asikainen, Kari Degerstedt, Mikko Savelainen, Petri Sola, Juho Kinnunen ja Petri Puolakka. Lisäksi Juha Honkalalla ja Tringan suojelusihteerillä oli yhdistyskäyttäjäoikeudet suojeluasioihin liittyen. Aluevastaavana toimi Mikko Savelainen.

Yhdistyksen retkikummeja olivat Kari Degerstedt, Hanna Pesanto, Mika Asikainen, Mikko Savelainen, Eero Vilpas, Satu Orajärvi ja Juha Honkala.

Yhdistyksen jäsenrekisteriä hoitaa BirdLife Suomen toimisto. Yhdistyksen jäsenmäärä vuoden 2025 lopussa oli 531, joista varsinaisia jäseniä oli 468 ja perhejäseniä 47. Yhdistyksellä oli vuoden 2025 lopussa kuusi kannatusjäsentä. 10 jäsentä maksoi nuorisojäsenmaksun. Jäsenmaksu oli 26 euroa varsinaisilta, 13 euroa opiskelijoilta/nuorilta ja 5 euroa perhejäseniltä. Yhdistyksen kirjanpidosta vastasi Petri Puolakka.

8. **Talous**

Yhdistyksen talous perustuu jäsenmaksutuottoihin. Yhdistyksen tärkein voimavara on kuitenkin vapaaehtoistyö. Kaikki yhdistyksen varsinainen toiminta tehdään vapaaehtois pohjalta. Tuloja saatiin vuoden mittaan myös Tiira-havaintojen myynnistä Nurmijärven kunnan sekä konsulttityhtiöiden käyttöön yhteensä 2 910,00 euroa

Kuluista suurin yksittäinen oli BirdLife-jäsenmaksu, joka oli 6 650,00 euroa. Muut kulut jakautuivat yhdistyksen eri toimintoihin, kuten kokouskulut, hallintokulut (jäsenrekisteri, kirjanpito & pankkikulut, nettisivut), sekä talkoo-, talviruokinta- ja muut suojelukulut.

Tilikauden tulos oli 8 715,43 euroa ylijäämäinen.